

Qvadripartitae Conciones Stanislai Grodicii Societatis Iesv

Qvarum Primae, Timorem Sanctvm Incvtiunt; secundae Fidem Catholicam confirmant; tertiae Spem erigunt; postremae diuinam in nobis Charitatem excitant ...

Continet sex Dominicas Quadragesimae, & coenam cum paßione Domini

Grodzicki, Stanisław

Ingolstadii, 1609

Concio II. Fides. Inuenietis asinam alligatam, & pullum cu[m] ea, soluite & adducite mihi. Et imposuerunt super eos vestimenta sua & eum de super sedere fecerunt.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56003)

vnitate Spiritus sancti viuit & regnat Deus
per sæcula. Amen.

CONCIO II.
FIDES.

SOLVEN.
DIVIS.
ET CERB
MONIE.

*Inuenietis asinam alligatam, &
pullum cū ea, soluite & addu-
cite mihi. Et imposuerunt su-
per eos vestimenta sua & eum
desuper sedere fecerunt.*

Quod S. Patres in primis autem Augu-
stinus & Gregorius Magnus de Chri-
sto Iesu Domino nostro notauerunt, eum
nimirum non verbis tantum, sed & rebus,
miraculis ac factis locutum fuisse, id ipsum
sicut in aliis multis, ita in hodierno Euan-
gelio locum habet. Quid enim putatis pro-
fectionem istam Iesu in asina cum tot cere-
moniis, quæ eam præcesserunt, & subsequen-
tæ sunt peractam, nihil in Ecclesia geren-
dum denotasse? Ego vero arbitror ne mi-
nimum quid esse, quod suis careat mysteriis.
At mysticus inquis sensus ad conuincendos
hære-

*Christus re-
bus aliquā
do loquitur
Et hic.*

Occurritur hæreticos non valet quicquam. Distinguo,
obiectioni. tum de sensu, tum hæreticis. Talis enim sensus

Zach 9. 9.

qualis hîc est, quem ipse propheta suo interpretatur modo, merito sane instar literalis habendus est. Etenim cum Zacharias postquam filia Syon, id est Iudeis, profectionem Christi in asina & pullo prædixisset, statim subiungat, *Et loquetur pacem gentibus, Et potestas eius à mari vsque ad mare, Et à fluminibus vsque ad finem terræ*: id ipsum omninoque Sancti Patres dicere videntur, nempe se per hæc animalia Iudæos & Ethnicos intelligere. Discerno deinde inter hæreticos. Quorum aliqui adeo sunt pertinaces, ut etiam agnitam veritatem nonnunquam oppugnare non vereantur. Et ad tales conuincendos non hæc modo, sed & clarissima scripturæ testimonia minimè sufficiunt. Nunquam enim impudenti garrulo deerit quod siue ad, siue extra rem loquatur. At vero sunt alij hæretici, qui veritatem agnoscere, & agnitam sequi desiderant, & de iis qui eiusmodi sunt spem concipio, illos accedente ad rationes ex ipsa scriptura depromptas, vnanimi sanctorum consensu, qualis est hîc, eos manus tandem veritati duros. Qua in parte & nos quoque illos iuuenimus.

Duplices
hæretici.

PROP.

Triparsita.

Principio itaque in concione hodierna themata (sunt enim quasi duo) excutiemus.

&

& explicabimus. Deinde quid per hæc gerenda in Ecclesia Christi significetur aperiemus, eaque tum his, tum aliis scripturæ locis comprobabimus. Postremo more nobis consueto ex dictis signa, tum Ecclesiæ Christi, tum synagogæ Sathanæ pandemus. Da Christe Iesu id ita agamus, vt & potestatem Ecclesiæ à terelictam agnoscamus, ei que obediamus, & te totis corporis & animæ nostræ viribus, vt par est colamus.

INVENIETIS ASINAM ALLIGATAM ET PULLUM CVM EA. Vt solido ædificio firmum iaciatur fundamentum, multum interest nosse facti historiam.

Cerno enim inter graues auctores imo inter ipsos S. Patres haud exiguam controuersiam, an videlicet Christus Iesus in hac sua Ierosolymam profectioe, infederit a sinæ an soli tantum pullo. Qui vtrique infedisse sentiunt, thema propositum pro se habent, magis vero etiam sequentia: qui vero in solo a fello profectum asseuerant, tres alios Euangelistas, qui asinæ mentionem non faciunt, in patrocinium sui adducunt. Mihi prior opinio adeo placet, vt nihil penitus dubitem, vtriusque animalis opera CHRISTVM esse vsu. Semper enim fui, sumque huius sententiæ, quotiescunque verba scripturæ, vt sonant intelligi possunt, ad figuras recurrendum non esse.

Porro

*I. PARS
Thema.*

*Vtrum solus
pullo & suis
fuerit Christi
suis.*

*Vtriusque
sum probatur.*

1. *Et hema-
re.*

Porro ita se hic rem habere, quadruplici inducoratione. Primo verbis thematis iam prolatis. Quorsum enim soluere utrumque iussisset (Nam pullum quoque ligatum fuisse alii Evangelistæ clare testantur) si altero tantum uti voluisset? præferim si pullo tantum, ut ipsi volant infedisset, quid oportuit matrem filium sequi? Secundo clarius ex altera parte thematis. Cum enim dicitur de Apostolis.

2. *Ex facto
apostolorum*

ET IMPOSVERUNT SUPER EOS VESTIMENTA SUA perspicuum est eos in plurali loqui, utriusque ergo animalii imposuerunt vestimenta, & in utroque sedit Christus. Nam subiungitur.

3. *Ex Pro-
pheta.*

ET EVM DESUPER SEDERE FECERUNT. Prius in vno, postea in altero. Tertio clarissime ex Propheta Zacharia, quem noster & D. Ioannes citant. Is enim expresse inquit. *Ecce rex tuus veniet tibi iustus & saluator: ipse pauper, & ascendens super asinam & super pullum filium asinae.* Sed inquirunt potest Hebræum verbum verti in masculino. Potest sane, nam utrumque sexum significat. At vertendum non esse suadet, imo iubet, tum propheta, qui alias tautologiam commisit. si de eodem dixisset: tum D. Matthæus qui asinam interpretatur. Denique quia mysterium de Iudæis & gentibus convertendis, quod omnes, etiam ipse Zacharias

Zach. 9.9.

rias

rias agnoscit, locum hinc non haberet. Quare cum maior vis inferatur scripturæ, recur-
5. E. Regula interpretanda scripturam.
 tendo ad sinechdochē, silepsim & alias figuras, ut respondeamus ad Matthæum & Prophetam, quam si simpliciter dicamus tres alios Evangelistas, qui pulli tantum meminerunt; non negasse asinam ibi quoque fuisse: proinde argumentum ab auctoritate nullam esse, præsertim cum contrarium apertè alia scriptura asserat, quod dixi omnino sentendum iudico. Quod si quæras cur alij Evangelistæ asinam prætermiserint: quamuis responderi possit, nos non teneri omnium dictorum, aut non dictorum factorumque rationem reddere: tamen hæc fortè ratio non erit incongrua. Matthæum cum Propheta quia Hebræis hebraicè scribebāt, asinæ per quam illi designabantur meminisse: alios vero qui gentilibus Græcè vel Latinè (ut Marcus) scribebant, pullo tantum qui hos figurabat contentos fuisse.

Quonam vero modo his bestiis Christus Dominus vsus fuerit, discrepare video nostros auctores, & in duas abire sententias. Alij enim prius asinæ postea pullo, alij è contra pullo prius insedisse asserunt. Quid si v-
Quomodo Christus his animalibus vsus.
 NOTA.
 trumq; coniungamus? & dicamus primum quidem sedisse illum in asina, postea vero in pullo, ac tandem cum ad templum appropinquaret, iterum asinam resumpsisse? Con-

iecturę huic si desunt auctores, nō deest magnum sanē, & in utroque Testamento fundatum mysterium. Sed inquis à BETHPHAGÆ vel à monte OLIVETI, quod propius ad huc erat Ciuitati, & quo animalia adducta creduntur, aliquot tantum stadia ad templū intercedebant, indecens igitur & improbabile videtur Christum in tam breui itineris spacio toties animalia sedendi causa permittasse. Hoc argumentum præcipuum fuisse illorum, qui asinam omnino excluderunt, video. Et sanē si mundi sequamur iudicium, non id solum, sed & alia multa à Christo facta absurda nobis apparebunt. Quæ quidem absurda multi capite suo non fide Catholica metientes, in graues errores & hæreses inciderunt, & hucusq; incidunt. Ita antiquis hæreticis absurdum visum est Christū verē passum fuisse, ideo corpus quoddā vel spirituale, vel phantasticum illi affinxerunt: Ita nostris Anabaptistis absurdum apparet, Deum carnem assumpsisse: Ita Calviniani pro magno absurdo, & incōuenienti reputāt Christum esse in cælo, & tamen reperiri verē & realiter in Sacramento Eucharistiæ, imo in ore impiorum & brutorū animalium, multaq; talia absurda videntur variis hæreticis, quæ tamen ipsissimæ sunt veritates Catholicæ. Idcirco hoc argumentandi genus cauendum plurimum censeo. Sed missis hæreticis &

*Obiectio ex
indecentia*

Tantum hoc.

*Ex periculo
losum,*

Ideo cauendum.

F I D E S.

& hæresibus innumera sunt alia Christi opera quæ argutulis inconuenientia videntur.

Duo ex historia facti hodierni accipite, Alterum quod in priori cõcione notaui, nempe in triumpho, & communi omnium lætitia flere, quod tamen Christum fecisse hodie D. Lucas refert. Alterum hoc ipsum de quo a-

*Et iuxta
Christum
Sanum.*

gemus, & quod omnes concedimus Christi ũ Iesum, regem regum, & dominum dominã- tium animali tam vili, & quodammodo in- fami, asino inquã in triumpho vsus fuisse.

*Exempla
duo.*

Neq; enim ego mihi persuadere possum eo tempore honoris fuisse talibus vti animalibus. Nunquid si id honoris fuisset neglexissent Iudæi hoc nomine Christum corã Pi- lato accusare? Imo id primum fuisset, quod honorem regium vsurpare sibi voluisset, ve- ctus animali regio cum triumpho. Quare

Conclusio.

quod dixi concludo, si iudicium mundi se- quamur hæc permutatio animalium, imo i- pla in eis profectio improbabilis imo pro- brosa futura est: sin autẽ humilitatem Chri- sti, & mysterium intuebimur, erit valde pro- babilis imo probata.

Quid hoc est mysterij? Iam insinuavi per *Mysteria*
ASINAM populum Iudaicum per PVLLVM *PRIMUM*
vero gentes intelligi, hoc vult propheta vt *in anima-*
vidimus, hoc sensus & consensus omnium *libus.*
Sanctorum patrum, hoc res ipsa loquitur.
Quid enim sibi vult quod Mattheus asinam

D d 2 vocet

*Asina Iu-
deos.**Act. 15. 10.**Pullus gen-
tiles desig-
nat tribus
de causis.**Ioan. 4. 22.**Rom. 2. 14.**Mar. 11. 2.**SECYN-
DVM in
mutatione
bestiarum.*

vocet SVBIVGALEM? Nihil certe aliud, quam quod Iudæi fuerint sub duro illo iugo Mosaico, de quo D. Petrus inquit. *Nunc ergo quid tentatis Deum imponere iugum super cervices discipulorum, quod neque patres nostri neque nos portare potuimus?* PULLVM vero FILIVM SVBIVGALIS, nationes gentili-um designare tria suadent: primo quia ipsi à Iudæis tanquam à matre Euangelium acceperunt. *Quia salus ex Iudæis est.* teste ipso Christo. Deinde quia gentes lege domini non erant, imo *legem non habebant*, teste D. Paulo. postremo quia super PULLVM neq; Patriarcharum, neq; Prophetarum, neq; Sacerdotum, imo *nemo adhuc hominum sedit* vnquam, teste D. Marco, soli enim Christo & legi ipsius sanctissime id debebatur, & servabatur. Itaq; vt in pauca rem conferam, Christus Iesus Dominus noster, hoc triumpho demonstraturus futurum statum Ecclesiæ suæ, in qua triumphare in omnibus linguis, pop: nationibus per totum terrarum orbem debuit: assumit tum ASINAM, tum PULLVM, quia in Iudæos & gentiles figuratos per hæc animalia, totus tunc diuidebatur orbis. Volens vero in super, initium, progressum & finem eiusdem Ecclesiæ, ob oculos ponere nostros, mea quidem coniectura, primum sedit super ASINAM, quia populum Iudaicum ipse ore instruxit suo

suo dicens. *Non sum missus nisi ad oves quæ perierunt Domus Israel.* Verum quia hi, quos ipse iugo Euangelij subiugavit, non adeo multi erant, ideo breui etiam tempore a sinæ infedisse creditur, statim enim *PVLIVM* Mat. 15. 24
Mar. 11. 26 per quæ nemo hominum sedit, ascendit, indomita gentiliū dorfa Euangelio suo domans, quod non per se ipsum quidem, sed per discipulos suos eorumque successores fecit, factique hucusque ex lapidibus Brasilicis, Indicis, Iaponicis, Mexicanis, & Peruanis, novos sui laudatores sibi in dies singulos formans. Proinde diu pullo, toto quasi itinere vectus, tandem templo appropinquans, iterum resumit *ASINAM*, ut re ipsa ostenderet impletum iri, quod in fine mundi futurum olim propheta prædixerat, quodque postea D. Paulus repetit, nempe reliquias Israelis convertendas. Cum enim *plenitudo gentium* intrauerit, tunc *omnis Israel saluus fiet*, inquit Apostolus. Isai. 10. 226
Rom. 9. 27.
Rom. 11. 26

Hoc iacto fundamento ad id quod primarium est huius concionis veniamus, & ex duplici hoc themate, duplici via, multis vero argumentis demonstremus, tum quid hæc gerenda in Christi Ecclesia designent: tum quomodo inde cognosci illa queat. Et prioris quidem viæ hoc argumentum basis esto. Ibi est vera Christi in terris Ecclesia ubi hucusque manet potestas data hæc Apostolis &

D d 3 succes-

II. PARS.
Quid hæc designent.

NOTA.
Argumentum Basilicæ dicendorum.

successoribus eorum, nempe soluendi asinam & pullum, & adducendi ad Iesum. At in sola Ecclesia Catholica & Romana, ista hucusque reperitur facultas & potestas. Hæc igitur erit vera Christi in terris Ecclesia. Maximam negaturos hæreticos non reor, nisi aut rudes, aut contentiosi sint nimis. Illi enim non intelligent, hi vero cauillabunt dicentes, non homines, sed bestias soluendi datam hic esse potestatem: doctiorum tamen hoc dicturum arbitror neminem: tum quod iam euidenter ex propheta deductum sit, per animalia hæc homines signari: tum quod etiam ipsi palam profiteantur, se soluendi, & adducendi homines ad Christum quandam habere potestatem. Sed in quo hæc potestas sita sit, sub indice lis est, & ut hydræ illius fert natura. nouis exurgentibus capitibus, noue oriuntur in re graui ludicræ opiniones. Quid opus est eas recensere? vel quis id potis est facere? Quare singularibus prætermiſſis, generalem tantum illam istorum proponam responſionem, nempe hanc SOLVENDI potestatem in prædicatione puri puti verbi Dei consistere. Id omnes quod sciam etiamsi è diametro secum pugnent affirmant, id singuli sibi arrogat, & arrogata sibi hæc auctoritate, ita quilibet eorum hoc purum & putum verbum Dei putat, ut vix iam quicquam eius remaneat amplius, imo ne vix quidem

*Maxima
clara.*

*Soluendi
potestas
consistit.*

*Iuxta hære-
ticos in præ-
dicatione.*

*Putum est
putum Dei
verbum,*

dem. Quis enim ignorat Anabaptistarum *NOTA*
 Euthusistas totam quasi reiicere scriptu-
 ram? Quid ni illud antiquum hic excla-
 mem? O tempora! ô mores! Nunc enim
 prout cuiusque est viuendi ratio, ita fidem
 sibi in capite format, ad instar cuius verbum
 Dei putat: tum auferendo ex eo quæ placet,
 integra etiam & plura volumina: tum cate-
 ra sicut libitum fuerit mutilando, peruertē-
 do, interpretando, quanto absurdus, tanto
 pro illis melius, quia refutatu difficilius. Cō-
 tra negantem enim principia, qui procede-
 mus? Isti sunt vestrorum, ô Lutherani quos
 iccistis axiomatum fructus, eximij, qui ita
 in mente hærent vestra, sicut spina in gutu-
 re. Neutrum enim deglutire potestis. Quis
 deglutietis? quando quidem facultatem præ-
 dicandi verbum Dei cuius dedistis?

Quid inquis? An tu ad soluendi potesta- *Obiectio.*
 tem prædicationē verbi Dei non requiris di- *Mar. 16. 15.*
 fertis verbis dicente seruatore, *Euntes in mun-*
dum vnuerfum prædicate Euangeliū omni crea-
tura? Requiro ô bone, requiro, sed nō in hoc *Refutatur*
 vim soluendi colloco totā vt tu, imo vt salua *haeretic.*
 fide Catholica dicā, quod sentio, nullam. Si
 enim in prædicatione verbi vis soluendi cō-
 sisteret, nullqs sine illa solui posset. At hoc in *1. Ex insana*
 infantibus, qui ab originali peccato, non au- *tibus.*
 dito Euangelio, quia necdum illud audire
 possunt, soluuntur falsum est. Falsum igitur
 D d 4 crit

rit in prædicatione SOLVENDI sitam esse potestatem. Quid hac deductione evidentius? Certè si Anabaptista non es id de infantibus sentire debes. Quid de adultis? Idè omnino, atque ita totum tuum phantasma perit. Quo teste? E multis ipso themate. Quod vt capias, cape. Nos quidem vt adulti soluantur à peccatis requirimus prædicationem verbi Dei, imo etiam, vt per fidem verbum Dei recipiant. Sed non in hoc soluendi potestatem esse positam asserimus. Illa enim dispositiones tantum sunt ad soluendum, non solutio ipsa. Quo authore? Christo, tum alias de quo infra, tum in themate proposito. Hic enim antequam diceret SOLVITE ET ADDUCITE MIHI præmisit, ITE ET INVENIETIS ASINAM, &c. Sicut ergo aliud est Ire & inuenire, aliud soluere, quia illud præparatio tantum fuit quædam ad soluendum: ita aliud est prædicationis verbi, quæ itio quædam est, idcirco dicit Christus *Euntes*, aliud receptio prædicationis per fidem, quæ inuentio quædam est, & vtrumque est præparatio tantum quam ipsa tandem solutio sequitur. Hæc nos distinctim & credimus, & deducimus, vos vero more vestro omnia & miscetis, & non probatis. Utinam aliquando tandem errorem deponatis.

Quæris. In quo igitur hæc soluendi potestatem

2. Ex adultis.

Explicatur
sententia
Catholicæ

3. Ex Themate.

In quo sic
soluendi
constat.

testas confisit? Iam dixi in multis. Verum nos hodie vniuersim loquemur, & illos tantum soluendi tangemus modos qui omnes pertinent ad Christianos, qui ad tria capita reduci poterunt, iuxta illam distinctiunculam, quam nemo nisi amens negauerit, nos per peccatum, tum in offensam Dei, quæ culpa dicitur; tum in pœnam peccatis debitam incurrere. Peccatum autem duplex est. Originale, quod in Adam contraximus, & Actuale, quod nos ipsi patramus. Itaque Sathan tribus quasi rudentibus vniuersalissimis captiuum tenet genus humanum. Primo per peccatum originis; secundo per peccatum cuiusuis lethale; tertio per pœnam peccatis iusto Dei iudicio iussè assignatam; Ab his tribus dat soluendi potestatem Christus Iesus Dominus noster: tum in hodierno Euangelio verbo, SOLVITE, in typo duorum istorum animalium: tum alibi clarè. Petro quidem cum inquit. Tibi dabo clauas regni cœlorum. Et quodcumque ligaueris super terram erit ligatum & in cœlis, & quodcumque solueris super terram erit solutum & in cœlis. Aliis vero Apostolis cum ait: Amen dico vobis; quæcumque alligaueritis super terram erunt ligata & in cœlo, & quæcumque solueritis super terram erunt SOLVTA & in cœlo. Quod autem hic promittit, post resurrectionem suam vtrisque præstitit. Ecce

D d 5 tibi

Dna distinctiuncula.

Triplices Sathana funes.

Ab his soluendi potestas data.
1. Hic.

2. Petro.
Mat. 16. 19

3. Aliis Apostolis.
Mat. 18. 18

NOTA.
Verbum so-
lutionis.
Id habetur
in Ecclesia
ordinate.

tibi in utroque testimonio etiam ipsum verbum SOLUTIONIS. Quod ostende quæso in toto nouo Testamento de prædicatione dictum? Quod quia non demonstrabis, da manus veritati, fidemque suscipias Catholicam. In qua præter prædicationem purissimi verbi Dei habemus triplicem hanc facultatem nobis liberalissimè à Christo Iesu relictam, pro qua & eas quas possumus illi agimus habemusque gratias, & facultate hac iuxta confessionem Christi ordinatissimè vtimur perlibenter.

Triplex sol-
uendi pote-
stas in Ec-
clesia.

1. A culpa
& pœna.

Ordinem hunc scire cupis? Accipe præclarum sanè à sapientia patris sapientissimè institutum. Triplex est. Nam aliquando solvimur à culpa sola, pœna commutata, aliquando à sola pœna, aliquando ab utroque simul. Incipiamus ab hoc postremo, quod fit per regenerationis, siue baptismi Sacramentum. In qua à noxa quidem originali primario, secundario vero tum ab omnibus quotquot fuerint peccatis actualibus, tum à culpa tum à pœna solvimur, & adducimur ad Christum. A quo solvimur? A Deo quidem si primariam spectas potestatem: si instrumentariam, Primum quidem ab Apostolis, & eorum successoribus, in necessitate tamen à quouis rite formam huius Sacramenti proferente, & aquam adhibente.

hibente. Deinde à peccatis quæ nosmetipsi
 post susceptum baptisma patrauimus, solui-
 mur per Sacramentum pœnitentiæ. Aliter
 tamen quam in baptismo: tum quod Sacra-
 mentum hoc ex instituto nihil possit in pec-
 catum originis: tum quod hic vi Sacramenti,
 sola tantum culpa remittatur, pœna æterna
 in temporalem cõmutata: tum quod id solis
 tantum competat sacerdotibus, neq; omni-
 bus, sed iis solummodo, qui iudicandi pote-
 statem, siue ordinariam, siue subdelegatam
 legitimè acceperunt. Postremo à sola pœ-
 na, quæ dimissa culpa in hac aut in alia vita
 persoluenda remanet, solui mur per Indul-
 gentias: dispari tamen à prioribus ratio-
 ne. Tum quod indulgentiæ contra culpam
 valeant nihil: tum quod non nisi hac di-
 missa illæ robor exerunt: tum quod ius so-
 LVTIONIS istius in summo resideat sa-
 cerdote, indeq; ad alios deriuetur: tum de-
 niq; quod solutio hæc aliam solutionem de
 thesauro Ecclesiæ prærequirat. Hæc est &
 amplissima & ordinatissima à Christo Dño
 spõsæ suæ SOLVENDI homines data potestas:
 quam esse in Ecclesiâ fides Catholica credit.
 proficetur, euincit contra omnia, tam anti-
 qua quam recentia hæreticorum monstra.
 Qui primū quidem illud soluendi genus
 fit per baptismum, multum; alterum vero
 quod per Sacramentū pœnitentiæ exercetur,
 plus

*2. A culpa
tantum.*

*Differt tri-
plex a
priori.*

*3. A sola
pœna.*

*Quatuor
inter hanc
& alias
differentiæ.*

*Quid hæc
hæretici.*

plus & plures : postremum autem plurimum, & omnes oppugnant, sed non expugnant, scommatis lacerant, sed non dilacerant, rident, ridendi vel deflendi potius ipsi.

Quid nos.

Contra quos pro dignitate tantæ materiæ, copiosè agere, nec tempus patitur, nec locus postulat : præsertim cum & alia supersint tractanda. Itaque delibemus saltem illa, & singulis capitibus singulas auctoritates apponamus, totidemque aduersariorum obiecta dissoluamus.

PRIMVS

*soluendi
modus per
baptisma
deducitur.*

Ex loco con-

tra nos ci-

tato sex pro

nobis argu-

menta.

Mar. 16. 15

Mat. 28. 20.

1. iam di-

ctum.

Et quod ad primam quidem ac primariam ASINAM & PVLLVM, id est, Iudæos & Gentiles, ideoque totum genus humanum SOLVENDI, & ad Christum adducendi potestatem quæ in baptismo exercetur atinet, sufficiat illud ipsum, quod contra nos allatum est scripturæ testimonium. Postquàm enim dixisset Christus apud D. Marcum. *Euntes in mundum vniuersum prædicate Euangelium omni creaturæ, apponit apud D. Matth. docete omnes gentes baptizantes eos, in nomine Patris & Filij, & Spiritus sancti, docentes eos seruare omnia quæcunque mandavi vobis, & ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi.* E quibus verbis habemus pro nobis contra illos sex præclara argumenta. Primum iam dictum nempe aliud esse prædicare Euangelium, aliud soluere. Quia illud præcedit, hoc sequitur & fit

fit per baptismum. Secundo iubentur Apostoli, tum ire in mundum vniuersum: tum prædicare Euangelium omni creaturæ. Hoc faciunt alumni Ecclesiæ Romanæ ad hanc usque horam, hæreticorum vero nemo. Tertio ex eo quod dicit Christus, *docete omnes gentes baptizantes eos*, concludimus sicut ad docendum, ita ad baptizandum ideoque ad soluendas animas à peccatis verè concurrere, qui id muneri exercent; quod hæretici & schismatici negant. Quarto cum inquit Christus, *docentes eos seruare omnia quæcumque mandauimus vobis*, euincimus omnia mandata Iesu seruata esse possibilis, proinde etiam illud quod ore protulit suo, *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo*, &c. quod nos asserimus, aduersarij vero nostri fortiter & insulse negant. Quis enim nisi mentis inops præciperet docere alium id, quod ipsi factum est impossibile? Verbi causa, cæcum pulchros formare characteres, mæcum pulsare cytharam, & his similia. Talem hæretici faciunt Christum, cum ipsi mente penitus exciderint. Denique cum Christus solenniter protestetur dicens. *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi*, nos certissimis pollicitationibus ipsius credentes duo profitemur. Alterum Ecclesiam ipsius, nec decipere nec errare vnquam posse, alias enim non esset cum ea Christus omnibus

2. *Catholicæ prædicationis.*

3. *Concurrere nos ad soluendum.*

4. *Christi legem factam esse possibilem.*

Mat. 27. 37.

Simile NOTA.

5. *Ecclesiã nec decipere, nec errare posse.*

omnibus diebus. Qui enim cum illa esset, si ipsa aut non esset, aut erronea esset? Nunquid prima veritas errorem approbabit? O blasphemis! Alterum hanc soluendi potestatem esse hucusque in Ecclesia & futuram usque ad consummationem seculi. Id enim verba ista clarissime docent, cum certum sit Apostolos ad quos hic sermo factus est, non nisi per successores suos perdurare usque ad consummationem seculi. Cum successoribus igitur Apostolorum est IESVS, tum aliis modis tum quod opera illorum vitur ad soluendas animas à peccatis, sicut hic usus est opera Apostolorum ad soluenda ista animalia, & adducendi ea ad se.

*6. Potestatis
soluendi esse
in Ecclesia
sua.*

*Occurritur
Caluino de
filiis sanctis*

1. Cor. 7. 17

*Calvinus
lib. 4. Inst.
cap. 15.
ser. 20.
Calvinus
pater Anabaptistarum.*

Istæ sunt gratiæ liberaliter à Christo IESU concessæ sponsæ suæ, quas hæretici non solum repudiant, sed etiam cauillis & argutiis suis eneruare conantur. E quorum numero est illa. Apostolus Paulus asserit Christianorum filios sanctos esse antequam baptizentur. Sacerdotes igitur non concurrunt ad soluendos illos à peccatis, cum iis iam careant. Hæc & baptisma & ministros eius proscindens ait Calvinus, filius antiquorum, pater vero nouorum hæreticorum. Pater inquam est Anabaptistarum, qui in hac Caluini opinione, & scripturæ interpretatione, in suo de non baptizandis infantibus errore mirifice confirmantur & fundantur.

dantur. Filius vero est antiquorum Pelagianorum, qui idem quod ipse sentiebant, eodemq; modo locum hunc exponebant, quos & sæpe & valide confutat D. Augustinus. At nos more nostro ad textum recurramus, & videamus cuius magis seruiat, nobis an Caluino Apostolus: itaque Paulus postquã concessisset fidei cohabitacionem cum infideli: dans huius suæ concessionis causam inquit. *Sanctificatus est enim vir infidelis, per mulierem fidelem, & sanctificata est mulier infidelis, per virum fidelem, alioqui filij vestri immundi essent nunc autem sancti sunt.* Quæro à Caluino filij isti quomodo sancti sunt? respondet sanctos id est sanctificatos esse & iustificatos etiam antequam baptizentur. At hoc non legitur in textu domini, Caco Evangelici, cur ergo additis ad scripturam, & additamenta vestra plebi imperitæ pro scriptura venditis? Nec timetis maledictionem quam toties inepte nobis inculcatis. Quid si ego inquam: Idcirco Paulum dicere, *sancti sunt*, quia vel à patre vel à matre fidei ad baptismum adducebantur, & ita sanctificabantur: qua scriptura erroris hanc meam conuincens interpretationem? Nulla equidem. Igitur vel da iudicem, qui absque errore possit inter nos discernere, quæ expositio sit vera, vel impostorem te agnosce.

Et filius Pelagianus.

Aug. lib. 6. cont. Iul.

cap. 5.

Item ser. 1. 4.

de Serbis

Apostoli

et alibi.

Conuincitur.

1. Quia addit scriptura.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

3. *Alias in-
fideles ef-
sent in fide.*

*Per sanctum
legitimum
hic intelli-
gi probatur.
1. Ex S. Pa-
tribus.
2. Ex ipso
textu eui-
denter.
Tum ex
questione
exorta.*

agnosce, qui claram esse scripturam ais, cum aperta non sit. Imo expositio tua euidenter huic ipsi repugnat testimonio. Si enim per sanctum hic intelligemus infantem sine baptismo esse sanctificatum, eo ipso quod ex fidei nascatur: sequetur etiam sanctum esse, siue virum, siue mulierem infidelem, si cohabitatur fidei, cum non minus expressis verbis testetur D. Paulus, sanctificari virum infidelem, per mulierem fidelem, quam filios illorum sanctos esse. Concedisne infideles sanctos & iustificatos esse, etiam si non baptizentur? Non puto. Falsum igitur erit, tum filios fidelium non baptizatos sanctos esse: tum per sanctitatem hic iustificationem intelligi. Quid ergo intelligitur? Vel quod iam dixi, vel potius quod ante mille & ducentos annos senserunt sancti Ambrosius Latinus, Chrysostomus Græcus, & alij, nempe per sanctificationem hic legitimationem quam vocant intelligi. Quod certe ex verbis Pauli tam perspicue colligitur, quàm quod maxime. Etenim exorta fuit tum temporis inter Christianos controuersia, an inter infidelem, & infidelem verum & legitimum matrimonium esse queat. Quam cum ad D. Paulum detulissent, ut ipse in principio capituli testatur dicens, *De quibus autem scripsisti mihi*, respondet ipse: si consensus cohabitandi accesserit, verum ac legitimum esse matri-

matrimonium. Quod probat dupliciter. Primo à priori seu à causa dicens, *sanctificatus est enim vir*, id est factus est legitimus maritus *infidelis per mulierem fidelem*, propter mutuam cohabitationis consensum. Consensus enim ita causat matrimonium, ut sine illo sit nullum. Deinde idem probat ab effectu, quia filij talium *sancti sunt*, id est legitimis ab omnibus censentur. Ergo & ipsum matrimonium legitimum erit. Postremo tam claris verbis id declarat, ut vix clariora desiderare queas. Cum enim ait, *Alioquin*, nempe si secus dixeritis, videlicet non esse verum inter illos matrimonium sequetur quod *filij vestri*, nati hac ratione, *immundi erunt*, ac tanquam ex immundicia & fornicatione nati reputabuntur, Quod cum absurdum sit vobismet testibus, verum erit quod dixi. Hæc est mens Apostoli plane & plene diducta. Itaq; concludendo hoc punctum. Cum neq; is locus in quo hæretici gloriantur neq; vllus alius officiat, imo & ea quæ diximus & multa alia proficiat nobis: stat fides Catholica, hunc primum soluendi modum in Romana Ecclesia reperiri & fideliter conseruari.

Alterum soluendi ASINAM ET PYLLVM *SECVM*. modum esse diximus, à culpa tantum non à pœna, quo non iam infideles, sed fideles ex Iudæis ac gentilibus conuersi ac baptizati,

Ee

postea

*Tum à priori.**Tum à posteriori.**Tū ex verbis Pauli.**Conclusio huius puncti.**DVS solū di modus per paniter tiapp.*

postea vero in peccata prolapsi soluuntur. Hoc vero fit per eosdem successores Apostolorum in sacramento pœnitentiæ. Cuius etiam virtute pœna æterna in pœnam temporaneam commutatur, vt communior & probabilior fert sententia. Non tollitur tamen tota, vt inepte contra fidem, contra scripturam volunt hæretici. De qua soluendi potestate multa essent dicenda, quia multis oppugnatur ab hæreticis. Verum alius locus commodior captandus. Nec vero diu expectandum erit, *quatuor* decimi enim diei Euangelium id ex professo habet. Itaq; illud solum quod attingi resumo: sed & hoc leui quod dicitur brachio tracto. Repeto dictum Christi ad Apostolos. *Amen amen dico vobis, quæcumque ligaueritis super terram, erunt ligata & in cælo, & quæcumque solueritis super terram, erunt soluta & in cælo.* Audis quod iam monui SOLVTIONIS verbum? audis rem ipsam, nempe potestatem datam soluendi: audis vniuersalem particulam, *quæcumque*: audis effectum *erunt soluta & in cælo*: audis deniq; attestationem veritatis, ab ipsa veritate profectam, *Amen amen dico vobis*, dicit veritas IESVS. Quid amplius, si homo non es obstinatissimus requiris, vel requirere potes? Cur Christo tam perspicue, luculenter, & cum omnibus circumstantijs loquenti & attestanti non credis. Credo

*Matth. 18.
18.
Comprobatur ex vno scriptura loco quinq; argumens.*

Credo, inquis, ego Christo, sed hæc omnia per prædicationem verbi Dei fieri assero. At inepte imo insulsiſſime, quod illa die Christo ppitio demonſtrabo. Nunc id ſolum aio. Videri mihi noſtros hæreticos id pene prædicationi verbi, & fidei inde reſultanti dare, quod Phyſici materiæ, quam vocant primam, tribuunt. Sicut enim iſti in rebus naturalibus omnia ex materia fieri aiunt: ita illi in Theologicis & diuinis ex prædicatione & fide formant vniuerſa. Hæc apud illos ſunt ſigna Eccleſiæ, hæc dant vim ſacramenti, hæc ſoluūt, hæc iuſtificant, hæc Chriſtum in Euchariftia liſtunt, hæc deniq; dant gratiam & gloriam. Quid amplius deſideres? Neq; vero ſine cauſa vos Miniſtri tantum prædicationi & fidei tribuitis. Si enim hæc deſſent, de eſſet imo periret doctrina veſtra ex toto terrarum orbe. Etenim per prædicationem verbi non diuini ſed veſtri (ne dicam quod verè dicitur, dæmonis) vos viuittis, & venena veſtra in vulgus ſpargitis: per ſolam vero fidem iuſtificantem diſcipulos vobis coaceruatis. Quis enim ſtultus, quorum, teſte Spiritu Sancto *inſinitus eſt numerus* non eo accurrat, vbi tam facilis ſaluandi porrigitur ratio? Crede & ſaluus eris aiunt iſti, currunt illi, vtriq; tales, quales depingit ſapiens. Hæc pro meo quem ex tot quot quotidie pereunt animæ Chriſti ſanguine

Ec. 2

guine

*Refugium
& materia
prima hæ-
reticos præ-
dicatio &
fides
NOTA.*

*Cauſa iſto-
rum obser-
uanda.*

Eccl. 1, 25.

guine redemptæ concipio iusto dolore, paulo præter meam consuetudinem acrius.

Replica hæreticorum.

At inquit nos stulti non sumus: imo multo vobis sapientiores, qui non nobis sed verbo Dei prædicato & annunciato, siue publice siue priuatim (Nota essentiam sacramentorum pseudo Euangelicorum) cum alia: tum remissionem peccatorum adsignamus: quam vos nimis arroganter vobis ipsis adscribitis, immemores Dei apud Prophetam dicentis. *Ego sum ego sum*

Isa. 43. 25.

ipse qui deleo iniquitates tuas propter me. Et in nouo testamento scriptum est. *Quis potest dimittere peccata nisi solus Deus?* Agnosco postrema ista, verba patriarcharum vestrorum, scribarum, & pharisæorum. At & vos meminisse oportuit, quid illis Christus responderit. Quid? inquis Christo nos assimilatis? Absit. Non id dico, sed id assero, quod neq; Iudæi olim, neq; vos nunc intelligere vultis, posse nimirum potestatem remittendi peccata, non eam quam solus Deus habet, neq; illam quæ soli Christo competit, sed aliam quandam communicari hominibus, quod & factum est à Christo Domino. Quis vero qui Christiano gaudet nomine erit, tam impudens qui resistat Christo, & prohibeat ne quod vult faciat? Iterum dico Absit vt arrogemus nobis, quod Dei vel Christi est proprium. Est sane vis remittendi

Mar. 2. 7. Respondetur reuerendo.

Distinguen- do triplicè

tendi

tendi peccata quæ soli Deo competit, quam nos primariam, & potestatem authoritatis vocamus, quæ talis tantaq; est, vt ne humanitati quidem, Christi communicari possit. Sed est & altera quæ soli conuenit Christo, quam excellentiæ nuncupamus. Est deniq; tertia, quam ministerialem iure dicimus. quam non nos nobis arroganter assumimus, vt tu calumniose asseris, sed à Christo liberalissime data est Ecclesiæ: tum in hodierno Euangelio, sub typo verbis illis SOLVITE ET ADDVCITE MIHI: tum clarius in loco superius citato: tum clarissime post resurrectionē ipsius. Imo ex illo ipso loco quem contra nos adduxistis, id pulchre colligitur. Nam cum inquit Christus vt autem sciatis quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata. Quid aliud probat, quam potestatem dimittendi peccata, posse communicari hominibus, & sibi, vt filius hominis erat esse communicatam? Quam & Apostolis deinde ipse communicauit dicens. sicut misit me pater & ego mitto vos. Ibidemq; de hac ipsa facultate est sermo. Videtis quam apte vna scriptura aliam interpretatur? Vnam vero abiecta pertinitia videre vilitis, intelligeretis facile, quæ nunc propter perfidiam vestram, abscondita sunt ab oculis vestris.

Tertius soluendi ASINAM ET PVLLVM,
Ee 3 Id Tertius soluendi mo-

Sim remittendi peccata.

Demonstrādo datam potestatem tribus arguementis.

Quarto ex eodem loco.

*Id est omnes gentes, nationes, linguas, mo-
dus est, à sola pœna eaq; temporali, non au-
tem à culpa, nisi forte veniali, sed neq; id
certum. Fit autem SOLVTIO ista per INDYL-
GENTIAS quas vocamus. Quo verbo audi-
to rident suauiter hæretici, ipsi olim ridendi
ab eo de quo Dauid. Qui habitat in caelis irri-
debit eos & dominus subsannabit eos. Non id
inquiunt timemus, iustas enim risus causas
habemus: tum de nomine, quod non solu-
tionem vel remissionem, sed nimiam licen-
tiam significat: tum de re ipsa. Quid e-
nim per Indulgentias dimittitur, cum tam
culpa quam pœna simul à Deo condonen-
tur nobis? Clamante tota scriptura Deum
remittere peccata, nec recordari illorū am-
plius, neq; ea nobis ad Deum conuersis no-
cere quicquam, aliaq; innumera eiusmodi,
quæ docent id quod vos fieri negatis? Re-
spondeo. Ea quæ nos vel potius fides Ca-
tholica, profitetur, non solum fieri posse,
sed re ipsa facta esse, & fieri quotidie, non se-
mel sed multoties imo semper, nec in vili-
bus tantum, sed in magnis, & quod mireris
magis, Deo charis personis. Vnum accipe,
quod si solum esset in scriptura non permit-
teret me hæreticum fieri: Istud est Dauidis,
cui pœnitenti, quamuis translata id est di-
missa fuisse peccata testetur Nathan Pro-
pheta à Deo ad ipsum missus, tamen quas
pœnas*

*Id est omnes gentes, nationes, linguas, mo-
dus est, à sola pœna eaq; temporali, non au-
tem à culpa, nisi forte veniali, sed neq; id
certum. Fit autem SOLVTIO ista per INDYL-
GENTIAS quas vocamus. Quo verbo audi-
to rident suauiter hæretici, ipsi olim ridendi
ab eo de quo Dauid. Qui habitat in caelis irri-
debit eos & dominus subsannabit eos. Non id
inquiunt timemus, iustas enim risus causas
habemus: tum de nomine, quod non solu-
tionem vel remissionem, sed nimiam licen-
tiam significat: tum de re ipsa. Quid e-
nim per Indulgentias dimittitur, cum tam
culpa quam pœna simul à Deo condonen-
tur nobis? Clamante tota scriptura Deum
remittere peccata, nec recordari illorū am-
plius, neq; ea nobis ad Deum conuersis no-
cere quicquam, aliaq; innumera eiusmodi,
quæ docent id quod vos fieri negatis? Re-
spondeo. Ea quæ nos vel potius fides Ca-
tholica, profitetur, non solum fieri posse,
sed re ipsa facta esse, & fieri quotidie, non se-
mel sed multoties imo semper, nec in vili-
bus tantum, sed in magnis, & quod mireris
magis, Deo charis personis. Vnum accipe,
quod si solum esset in scriptura non permit-
teret me hæreticum fieri: Istud est Dauidis,
cui pœnitenti, quamuis translata id est di-
missa fuisse peccata testetur Nathan Pro-
pheta à Deo ad ipsum missus, tamen quas
pœnas*

*Id est omnes gentes, nationes, linguas, mo-
dus est, à sola pœna eaq; temporali, non au-
tem à culpa, nisi forte veniali, sed neq; id
certum. Fit autem SOLVTIO ista per INDYL-
GENTIAS quas vocamus. Quo verbo audi-
to rident suauiter hæretici, ipsi olim ridendi
ab eo de quo Dauid. Qui habitat in caelis irri-
debit eos & dominus subsannabit eos. Non id
inquiunt timemus, iustas enim risus causas
habemus: tum de nomine, quod non solu-
tionem vel remissionem, sed nimiam licen-
tiam significat: tum de re ipsa. Quid e-
nim per Indulgentias dimittitur, cum tam
culpa quam pœna simul à Deo condonen-
tur nobis? Clamante tota scriptura Deum
remittere peccata, nec recordari illorū am-
plius, neq; ea nobis ad Deum conuersis no-
cere quicquam, aliaq; innumera eiusmodi,
quæ docent id quod vos fieri negatis? Re-
spondeo. Ea quæ nos vel potius fides Ca-
tholica, profitetur, non solum fieri posse,
sed re ipsa facta esse, & fieri quotidie, non se-
mel sed multoties imo semper, nec in vili-
bus tantum, sed in magnis, & quod mireris
magis, Deo charis personis. Vnum accipe,
quod si solum esset in scriptura non permit-
teret me hæreticum fieri: Istud est Dauidis,
cui pœnitenti, quamuis translata id est di-
missa fuisse peccata testetur Nathan Pro-
pheta à Deo ad ipsum missus, tamen quas
pœnas*

*Id est omnes gentes, nationes, linguas, mo-
dus est, à sola pœna eaq; temporali, non au-
tem à culpa, nisi forte veniali, sed neq; id
certum. Fit autem SOLVTIO ista per INDYL-
GENTIAS quas vocamus. Quo verbo audi-
to rident suauiter hæretici, ipsi olim ridendi
ab eo de quo Dauid. Qui habitat in caelis irri-
debit eos & dominus subsannabit eos. Non id
inquiunt timemus, iustas enim risus causas
habemus: tum de nomine, quod non solu-
tionem vel remissionem, sed nimiam licen-
tiam significat: tum de re ipsa. Quid e-
nim per Indulgentias dimittitur, cum tam
culpa quam pœna simul à Deo condonen-
tur nobis? Clamante tota scriptura Deum
remittere peccata, nec recordari illorū am-
plius, neq; ea nobis ad Deum conuersis no-
cere quicquam, aliaq; innumera eiusmodi,
quæ docent id quod vos fieri negatis? Re-
spondeo. Ea quæ nos vel potius fides Ca-
tholica, profitetur, non solum fieri posse,
sed re ipsa facta esse, & fieri quotidie, non se-
mel sed multoties imo semper, nec in vili-
bus tantum, sed in magnis, & quod mireris
magis, Deo charis personis. Vnum accipe,
quod si solum esset in scriptura non permit-
teret me hæreticum fieri: Istud est Dauidis,
cui pœnitenti, quamuis translata id est di-
missa fuisse peccata testetur Nathan Pro-
pheta à Deo ad ipsum missus, tamen quas
pœnas*

*Id est omnes gentes, nationes, linguas, mo-
dus est, à sola pœna eaq; temporali, non au-
tem à culpa, nisi forte veniali, sed neq; id
certum. Fit autem SOLVTIO ista per INDYL-
GENTIAS quas vocamus. Quo verbo audi-
to rident suauiter hæretici, ipsi olim ridendi
ab eo de quo Dauid. Qui habitat in caelis irri-
debit eos & dominus subsannabit eos. Non id
inquiunt timemus, iustas enim risus causas
habemus: tum de nomine, quod non solu-
tionem vel remissionem, sed nimiam licen-
tiam significat: tum de re ipsa. Quid e-
nim per Indulgentias dimittitur, cum tam
culpa quam pœna simul à Deo condonen-
tur nobis? Clamante tota scriptura Deum
remittere peccata, nec recordari illorū am-
plius, neq; ea nobis ad Deum conuersis no-
cere quicquam, aliaq; innumera eiusmodi,
quæ docent id quod vos fieri negatis? Re-
spondeo. Ea quæ nos vel potius fides Ca-
tholica, profitetur, non solum fieri posse,
sed re ipsa facta esse, & fieri quotidie, non se-
mel sed multoties imo semper, nec in vili-
bus tantum, sed in magnis, & quod mireris
magis, Deo charis personis. Vnum accipe,
quod si solum esset in scriptura non permit-
teret me hæreticum fieri: Istud est Dauidis,
cui pœnitenti, quamuis translata id est di-
missa fuisse peccata testetur Nathan Pro-
pheta à Deo ad ipsum missus, tamen quas
pœnas*

*Id est omnes gentes, nationes, linguas, mo-
dus est, à sola pœna eaq; temporali, non au-
tem à culpa, nisi forte veniali, sed neq; id
certum. Fit autem SOLVTIO ista per INDYL-
GENTIAS quas vocamus. Quo verbo audi-
to rident suauiter hæretici, ipsi olim ridendi
ab eo de quo Dauid. Qui habitat in caelis irri-
debit eos & dominus subsannabit eos. Non id
inquiunt timemus, iustas enim risus causas
habemus: tum de nomine, quod non solu-
tionem vel remissionem, sed nimiam licen-
tiam significat: tum de re ipsa. Quid e-
nim per Indulgentias dimittitur, cum tam
culpa quam pœna simul à Deo condonen-
tur nobis? Clamante tota scriptura Deum
remittere peccata, nec recordari illorū am-
plius, neq; ea nobis ad Deum conuersis no-
cere quicquam, aliaq; innumera eiusmodi,
quæ docent id quod vos fieri negatis? Re-
spondeo. Ea quæ nos vel potius fides Ca-
tholica, profitetur, non solum fieri posse,
sed re ipsa facta esse, & fieri quotidie, non se-
mel sed multoties imo semper, nec in vili-
bus tantum, sed in magnis, & quod mireris
magis, Deo charis personis. Vnum accipe,
quod si solum esset in scriptura non permit-
teret me hæreticum fieri: Istud est Dauidis,
cui pœnitenti, quamuis translata id est di-
missa fuisse peccata testetur Nathan Pro-
pheta à Deo ad ipsum missus, tamen quas
pœnas*

*Id est omnes gentes, nationes, linguas, mo-
dus est, à sola pœna eaq; temporali, non au-
tem à culpa, nisi forte veniali, sed neq; id
certum. Fit autem SOLVTIO ista per INDYL-
GENTIAS quas vocamus. Quo verbo audi-
to rident suauiter hæretici, ipsi olim ridendi
ab eo de quo Dauid. Qui habitat in caelis irri-
debit eos & dominus subsannabit eos. Non id
inquiunt timemus, iustas enim risus causas
habemus: tum de nomine, quod non solu-
tionem vel remissionem, sed nimiam licen-
tiam significat: tum de re ipsa. Quid e-
nim per Indulgentias dimittitur, cum tam
culpa quam pœna simul à Deo condonen-
tur nobis? Clamante tota scriptura Deum
remittere peccata, nec recordari illorū am-
plius, neq; ea nobis ad Deum conuersis no-
cere quicquam, aliaq; innumera eiusmodi,
quæ docent id quod vos fieri negatis? Re-
spondeo. Ea quæ nos vel potius fides Ca-
tholica, profitetur, non solum fieri posse,
sed re ipsa facta esse, & fieri quotidie, non se-
mel sed multoties imo semper, nec in vili-
bus tantum, sed in magnis, & quod mireris
magis, Deo charis personis. Vnum accipe,
quod si solum esset in scriptura non permit-
teret me hæreticum fieri: Istud est Dauidis,
cui pœnitenti, quamuis translata id est di-
missa fuisse peccata testetur Nathan Pro-
pheta à Deo ad ipsum missus, tamen quas
pœnas*

penas hoc nomine postea non sustinuit? *penas gra-
uissimas.*
 quarum partem ibi scriptura recenset, reli-
 quum effectus ipse demonstrat. Filius ex
 adulterio natus moritur, frustra Dauid se-
 ptem dierum spatio in terra iacente, & in-
 edia se macerante. Thamar filia ipsius ab
 Amnon fratre suo violatur, Amnon ab alio
 fratre occiditur: quanto putas patris cum
 dolore hæc acta fuerunt omnia? Neque ve-
 ro pœnarum finis. Insurgit enim contra illū
 filius proprius Absalon, & ea facit quæ in
 prima concione audiistis. Cur quæso si pœ-
 na simul cum culpa remittitur? *Responsio
hereticis
valet pro
nobis,
Ibid. 9. 14.*
*Quoniam
blasphemare fecit inimicos Domini,* propterea
 hæc sustinere debuit inquis. Rectè ais: at cō-
 tra te agis. Cur enim hanc quoq; culpam &
 pœnam, non dimisit viro illi, quem fuisse
iuxta cor suum testatur Deus? quiq; iuxta
1. Reg. 13. 14
Act. 13. 22.
 te omnia simul omnibus dimittit? Quasi
 vero inter vos desint peccatores, scandalis
 pleni, quibus tamen plenam omnium re-
 missionem & salutem promittitis, modo ut
 vos vultis credant. O imposturæ. At hæc scā-
 dala inquis non sunt tanta, quantum fuit
 Dauidis. Bene ais, & pro nobis. Ideo enim
Item alia.
 vbi magnum peccatū, magna pœna, vbi mi-
 nus, minor, semper tamen aliqua remanet, q̄
 nos docemus. Et ab hac quæ remanet pœ-
 na esse potestatem soluendi in Ecclesia asse-
 rimus, Denique si omnia simul dimittun-
*Dauidē cō-
cluditur,*
 tar,

tur, cur idem Dauid clamat. *Amplius laua me ab iniquitate mea & à peccato meo munda me?* Quorsum hæc tua oratio o Dauid, an ignoras quod nostri hæretici norunt eum cui dimittuntur peccata, vt tibi tua dimissa fuere lætum & securum esse per omnia?

*Responde-
tur directe
hæreticis
Eos*

*1. Verbis
ludere.*

*2. Scriptu-
râ & Verbo.*

*3. Nihil pro-
bare.*

Verum & de hac quæstione & de toto Indulgentiarum negotio tractâdi copiosius alia expectanda erit occasio: nûc hæc noueris velim. Hæreticos primo more suo pueriliter in verbis ludere, cum tamen INDULGENTIA in eo in quo ab Ecclesia sumitur sensu etiam in scriptura reperiatur. *Indulgentiam eius fufis lachrymis postulemus*, ait Iudith ad Presbyteros, monens eos vt remissionem peccatorum, & relaxationem pænæ illius temporalis, quæ ipsis ab Holopherne imminebat, à Deo lachrymis obtineant. Secundo nec vnum locum à scriptura illos adferre in quo clare dicatur à Deo simul culpam & pænâ dimitti: sed verba remissionis, obliuionis, & similia, sicut illis placet interpretantes interpretationem & somnia sua pro puro verbo Dei plebi ingerunt. Tertio similiter nec iota vnum ex verbo Dei adducunt contra Indulgentias, sed tantum vnum errorem ex altero neçunt, & ad omnia verbum illud Luciferianum NEQUAQUAM adiungunt dicentes, Nequaquam remanet pænâ dimissa culpa, Nequaquam satisfac-

tisfactoria opera reperiuntur, Nequaquam
 facti supererogarunt aliquid; Nequa-
 quam sunt indulgentiæ & similia. Deni-
 que hinc habetur illos nec esse Euange-
 licos ut gloriantur, nec omnia sua ex E-
 uangelio euidenter probare, ut mentiu-
 tur.

*4. Euange-
 licos nō esse.*

Concludo eo quod promisi breuiter. Po-
 testatem videlicet soluendi fideles, (Nam
 infidelibus, imo etiam iis qui sunt in læthali
 peccato constituti Indulgentiæ, nihil pro-
 sunt) modo explicato, id est, à pœna quæ
 post ablatam culpam remanet in pœniten-
 tibus, promissam quidem esse Petro illis ver-
 bis, *Tibi dabo clauēs regni cœlorum.* datam ve-
 ro post resurrectionem à Christo Iesu, Pro-
 inde hæc potestas cum sit iurisdictionis ab
 ipso summo Pontifice in alios deriuatur. I-
 psius enim est non solum simpliciter quod
 fit per Sacramenta, sed etiam citius vel tar-
 dius quod fit per Indulgentias cœlum ape-
 rire. Sed de his ut dixi alias plura, nunc tem-
 pus est, ut ad alteram thematis partem transe-
 amus, quæ sic habet.

*Potestas hic
 soluendi cōsi-
 & vbi data*

Mat. 16. 19

Ioan. 21.

*Alterā pars
 Thematis
 explicatur.*

ET IMPOSVERUNT Apostoli vide-
 licet.

SVPER EOS super asinam & pullum.

VESTIMENTA SVA nempe vestes su-
 periores, & pallia quibus utebantur.

ET EVM, Christum Dominum.

Ee 5

DE-

*Quaestio de
ceremoniis.*

DESUPER SEDERE FECERVNT. Quo auctore? quis praecepit? Num Deus? At de hoc ne verbum est in Euangelio. Num Christus? Sed is pro sua humilitate ne desiderasse id quidem videtur. Quid ni hic exclamem?

*Obiectis ha-
reticorū A-
postolos tan-
git, qui a-
guunt.*

Deut. 12. 32

Deut. 4. 1.

Tum con-

tra prae-

ceptum Dei.

Tum con-

tra decorū

quadrupli-

citer,

O Apostoli Domini nonne legistis vel audistis verba illa, quae iussu Domini scripsit Moyses? Quod praecipio tibi hoc tantum facito Domino, nec addas quicquam nec minuas. Et iterum. Et nunc Israel audi praecepta & iudicia quae ego doceo te. Et reponit. Non addetis ad verbum quod vobis loquor. Cur ergo vos istorum obliti nescio quas vel traditiones, vel adinventiones vestras secuti, multa quae vobis praecepta non erant additis? Quatuor noto: quorum quaedam ipsi etiam decoro sunt contraria. Primo quia vestibus superioribus, quae ad splendorem maxime faciunt vos spoliatis, eo tempore, quo illis maxime uti oportebat, nempe in triumpho Magistri, & Domini vestri: Secundo iisdem vestibus ornatis bestias. Quam apte vel compe? Tertio Christum desuper sedere facitis, absque villo eius praepcepto? Quarto vos tum ad alia; tum ad cantica mirabilia, & incōdita in ipsis plateis, & foris populum incitatis, quibus & TURBAS turbatis, & Principes Iudaeos ac Phariseos scandalizatis. Denique in his omnibus cur praepceptum Domini violatis? Nonne agnoscitis

gnosciis dilectissimi voces hæreticorum, ceremonias Ecclesiæ impugnantium, & nos qui eas seruamus, tum ex his locis, tum ex Apocalypsi maledictis onerantium? Sed bono estote animo, bonos enim habemus patronos.

Apoc. 22, 18

Dicam quod sentio. Exiguum id quidem videri quibusdam argumentum, sed apud me tanti est, vt hoc solum hæreticum me fieri prohiberet, duplici nomine. Primo quia inde cognoscerem hæreticos illum spiritum habere, quem in prima concione depinximus. Spiritum inquam mendacij, qui docet eos & multa contra Ecclesiam confingere, & aliud verbis, aliud factis testari, ac ea agere quæ aliis vitio dant. Nam neque ipsi sunt sine ceremoniis, flectunt enim genua, caput detegunt, stant cum recitatur Euangelium, & alia quæ præscripta non sunt faciunt. Secundo quia video ab ipso mundi & Ecclesiæ primordio, fideles semper aliquid addidisse, ad cultum diuinum, quod illis commissum non legimus. Vnde colligo eos qui id impugnant instrumenta esse diaboli. Ita Abel offert de primogenitis gregum & de adipibus eorum. Enos cepit inuocare nomen domini, quod de aliqua ceremonia necessario intelligitur. Quia internè iam antea inuocabat nomen Domini, & Seth pater, & Adam auus Enos. Quid dicam de Noe, qui egressus ex arca fecit

*Adiungere
ceremonias
signum eius-
dẽs Ecclesiæ
NOTA,*

Duplex signum synagoga Sathanæ.

*Exempla
additionis
huius ab
initio mundi
Gen. 4. 3.
Ibid. 5. 18.*

Gen. 9. 20. cit solemnem illam immolationem de omnibus mundis animalibus, quam præceptam illi fuisse non legimus? Quamque tam charam habuit Deus, ut & suaviter illam odoratus dicatur, & statim promiserit se tali inundatione amplius terram non castigaturum.

Gen. 12. 8. Quid Abraham? *Is ædificauit altare Domino, & inuocauit nomen eius.* Quo iubente? Nihil hæc de re est in scriptura, Vbi nota interpretationem illius, quod de Enos dictum fuit, nempe inuocationem fieri per altaris extructionem. Idem postea fecit Isaac filius suus.

Gen. 26. 27. Iacob vero nepos aliud excogitauit. Nam

Gen. 28. 18. *tulit lapidem quem supposuerat capiti suo, & erexit in titulum fundens oleum desuper.* O si fuissent ibi nostri hæretici, quam arguissent illum superstitionis? Sed numquid omnia eiusmodi euenta numerabimus? Centuriæ profecto exemplorum essent nobis concinnanda. Quare hæc sufficiant ad demonstrandam, tum veram Dei Ecclesiam, quæ id semper obseruat; tum synagogam Sathanæ quæ impugnat.

*Obiectio de
Idololatrarum
cæremontis.
Mendax.*

Inepta.

At inquis Idololatræ utebantur variis cæremontis, quas abominabatur Deus; eos porro vos imitamini. Postremum illud mædax est & blasphemum; primum verum, Sed ad rem nihil facit. Cur enim Deus detestabatur Idololatræ? Num quia immolabant, & alias eiusmodi cæremontias exercebant?

bant? Minimè: alias tum iam dictos Abel, Noe, Abraham, tum multos alios qui idem faciebant viros sanctissimos, sibiq; charissimos abominatus fuisset Deus: sed duplici alio nomine. Primo & primario quia immolauerunt demoniis, & non Deo, diis quos ignorabant, quo nomine idem Moyses eos arguit. Secundo, quia in istis immolationibus excogitabant res rationi contrarias, vel potius diabolo id illos docenti obediebant, immolando & comburendo filios suos demoniis. Et hoc est quod ibi prohibet Deus, per Moysen, verba eius sunt. *Omnes enim abominatio-*

Duo in Idolatris detestatur Deus.
NOTA,
Deut. 32. etc

nes, quas auersatur Dominus, fecerunt diis suis, offerentes filios & filias, & comburentes igni. Et statim illud sequitur. *Quod præcipio tibi, &c.* Vides quam astute hæc subticuerint hæretici? Talia igitur abominatur Deus, non quæ iuxta rationem, & sanctam traditionem fiunt, quæ & erant semper in Ecclesia Dei, & futura sunt usque ad consummationem sæculi.

Consolatio hæc est nostra, & euidentis signum nos esse in Ecclesia Dei quæ id semper obseruauit. De lege naturæ iam dixi. In lege veteri idem habes. In solo templo Salomonis quæ non visuntur, quorum a Moysen, nihil præscriptum fuit? In noua innumera sunt. Ecce ex hesterina & hodierna historia decadem exemplorum pono. Primum

Deut. 12. 34

Additamentum bona, Tum in Vet. Test. multa.

Trin in ho- mum est pridie factum in Bethania. vbi
dierno facto Maria soror Lazari precioso vnguento vn-
decem. git pedes Iesu, reliquum vero *fracto alaba-*

Ioan. 12. 3. stro effudit super caput eius. Frustra fremente
Mat. 14. 8. Iuda Iscariota. Deinde hodie quid fecerint

Apostoli audiuitis, iam enim quatuor eorum additamenta numeravi. Ne vero dubites ex suo illos adiecisse, clarū id est ex nostro Matthæo, qui postquam dixisset, EVN-
 TES AVTEM DISCIPVLI FECERVNT SICVT PRÆCEPIT EIS IESVS, subneſcit quæ his peractis addiderunt, ea videlicet, quæ iam recensuimus. Apostolos turba sanctè

Ioan. 12. 13. æmulatur, in qua alij acceperunt ramos palmarum & processerunt obviam Iesu. Alij STRAVERVNT VESTIMENTA SVA IN VIA, superantes etiam quodammodo ipsos Apostolos in hoc officij genere. ALII CADEBANT RAMOS DE ARBORIBVS ET STERNEBANT IN VIA. Omnes vero clamabant, HOSANNA FILIO DAVID, BENEDICTVS, &c. Pueri agmen claudant, qui etiam ipsi in laudem Iesu cantillant mirabilia. Quorum tamen nihil demandatum vlli eorum erat. Sed displicuit hoc forte Christo Domino. Displicuit sanè Phariseis, ita vt Christum id concedentem reprehenderent. At Christo Iesu adeo placuit, vt eos defendendo dixerit. Dico vobis si hi tacuerint lapides clamabunt. Et idem in eodem pro pueris, in simili vero negotio,

Mat. 21. 15.

Luc. 19. 40.

Mat. 21. 16

Ioan. 12. 7.

Quibus id placuit.

NOTA.

gotio, pro Magdalena contra Iudam facit. Quid ergo nos timebimus talia euenta & patronos habentes? Pro nobis sunt omnes boni, pueri innocentes, turba æmulatrix boni, Apostoli, ipse Christus Iesus; contra nos vero sunt, Iudas traditor, Scribæ & Pharisei, hæretici, & ipse qui hos omnes incitat, & instigat malus dæmon. Quis seductus ab hæreticis hæc audiendo, & contemplando vt par est non exhorrescat, & cõuertatur vt uiuat? Quis Catholicorum ad perseuerandum in suscepta fide non animabitur: quis ad lætandum in Domino non excitabitur? *Latamini ergo (verbis vos Prophetæ alloquor dilectissimi) in Domino, & exultate iusti, & gloriamini omnes recti corde.* Et recordamini quæso diligenter vltimorum verborum. Tum in omni actione vestra. Solus enim qui recto corde est, iustus est, & solus veram habet lætitiã. Tum in isto quod hodie peragitis processionis negotio, sit, inquam cor vestrum rectum, ne in hoc puerorum ornatu nimium aut ornãdi eos studium in superbiam ac arrogantiam vos inducat, aut talia occurrant, de quibus in sequenti concione dicemus. Si enim hæc deerunt, cætera salua erunt, præsertim si vti debent, omnia ad laudem Iesu referantur. Id enim rectum cor primario requirit.

Quibus displicuit.

*Isak 31. 11.
Quomodo fieri oportet.*

Sed

*III. PARS.
Signa Ec-
clesia.*

Sed tempus est, ut ad ultimum veniamus, & tum ex dictis tum ex quibusdam alijs monumenta tam Ecclesie, quam synagoga colligamus, singula thematis verba iterum ponderantes. Quorum primum est.

1. Dissimatio

INVENIENTES. Ait Christus. Id vero fit per prædicationem verbi, quam distingui à solutione cuius postea fit mentio nos docemus, proinde in Ecclesia Christi ordinata sumus: hæretici vero in synagoga Sathanae miscent omnia. Addit Christus.

*2. Excursio
per orbem.*

ASINAM ALLIGATAM ET PVLVUM CVM EA. Per quæ Iudæos & Gentiles designari ostendimus. Quorum utrosq; quærunt Catholicum: tum ad nouum orbem currendo: tum Iudæos curando. Quis vero hæreticorum ad Indos, aut Iaponas iuit? Apud nos igitur non apud illos est Ecclesia. Nec solum iubet inuenire, Sed addit.

3. Solutio.

SOLVITE. Quod fit tribus illis modis, qui in Ecclesia Catholica Romana cernuntur, honorantur, excercentur. A synagoga vero Sathanae repudiantur, ridentur, blasphemantur. Porro præcipit præterea Christus.

*4. Addu-
ctio.*

ET ADDUCITE MIHI Hoc fit per gratiam ipsius feliciter, per sacerdotes Catholicos, qui quotannis multa Gentium millia adducunt ad Christum. Sed & Iudæorum quicumq; conuertuntur, Catechismi & baptis-
mi causa huc recurrunt, rarusq; (& nescio
an

an quisquam, ego saltē nullum noui, ex alijs multos etiā rabinos) ab hæreticis baptifatur; vt vndiq; agnoscas hic esse verā Christi Ecclesiam, alibi vero illius synagogam, qui in agro bene seminato, quod est Ecclesia superfeminat hæresū zizania. Hæc ait Christus. Quid vero Apostoli? Faciunt quod iubentur. Insuper,

ET IMPOSERVNT SVPER EOS VESTIMENTA SVÆ. adiungentes quæ iussi non fuerant. Vt hinc quoq; Ecclesiam, & è contrario synagogam cognoscas sicut iam diximus, & diduximus. Mirum sanè istos homines tale seruitium velle præstare Christo, quale ipsi à famulis suis impendi sibi nolunt. Dic quæso si quis non aliter tibi famulari vellet, quam vt omnia quæ agere deberet, in charta illi describeres, & ad singulas tuas iussiones, chartam inspiceret visurus an quod mandas charta contineret, num famulum huiusmodi probares? vt reor minimè. Idè de Christo tibi certo persuadeas velim. Sed & ex mystico sensu habemus hic aliam notā pro Catholicis (nam hæretici etiā clarissimos literales sensus evertunt) per vestimenta enim Apostolorum intelligere possumus, merita & satisfactiones eorum, quibus si nos ornati fuerimus suauiter sedebit in nobis IESVS. Communicantur vero ista nobis per Indulgentias,

5. Additio.

Simile exemplum.

NOTA.

6. Meritorū communicatio.

tias, quas nos acceptamus & deosculamur, hæretici negant & blasphemant. Denique in ultimis illis ex Themate proposito verbis.

*7. Incom-
modorum
susceptio.*

ET EVM DESUPER SEDERE FECERVNT. Vltimum iudicium Ecclesie & seruatorum eius habemus. Ipsorum enim est non suum, sed Christi Iesu commodum, & gloriam quærere, etiam suis cum incommodis. Id fecerunt Apostoli, cum hodie propriis se spoliando vestibus: tum postea sanguinem etiam fundendo. Talium inter Catholicos ingens est numerus, qui omnium suarum voluptatum, commodorum, emolumentorum obliti, nihil aliud parè & sincerè quærunt, quam vt quamplurimas lucrentur animas, in quibus per veram fidem, fideique condigna opera, hic sedere, illic vero in gloria sua gloriari queat Christus Iesus Dominus noster, qui cum Patre in vnitatem Spiritus sancti viuit, & regnat Deus in sæculorum sæcula, Amen.

CON-